

RJEŠENJA TESTA ZA ŠKOLSKO NATJECANJE ZA 4. RAZRED SREDNJIH ŠKOLA

Napomena:

Kod nekih pitanja više je mogućih točnih odgovora jer je riječ o interpretaciji izvora. U slučaju nedoumica, treba se voditi i kontekstom učeničkoga odgovora te uvažiti odgovore koji su u skladu ili na tragu ponuđenih interpretacija.

Broj zadatka	Točan odgovor	Udžbenik
1.	1. 1. Haile Selassie (1 bod) 1. 2. Kraljevini Italiji (1 bod) 1. 3. Francuska i Velika Britanija (2 boda)	Alfa 32. str.; Meridijani 13.; 166. str.; ŠK 126. str.
2.	D (1 bod)	Alfa 72. str.; Meridijani 244. str. ŠK 110. str.
3.	A (1 bod)	Alfa 60. str. Meridijani 31. str.; ŠK 68. str.
4.	D, E, A, B svako točno povezivanje nosi 1 bod ukupno 4 boda	Alfa 26.; 31.; 36.; 41. str.; Meridijani 22.; 166. str. ŠK 27.; 38.; 87. str.
5.	<p>priznati sve inačice odgovora koji uključuju promjene od politike apstinencije, nepriznavanja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca jer je proglašena bez sudjelovanja Hrvatskoga sabora i bez hrvatskoga naroda, protivljenje prihvatanja dinastije Karađorđevića, monarhističkoga uređenja i vlasti u Beogradu, odnosno sve odgovore koji proizlaze iz I. izvora do priznavanja Vidovdanskih ustava, dinastije Karađorđević i ulaska u vladu u cilju kontrole radikala, odnosno sve odgovore koji proizlaze iz II. izvora</p> <p>bodovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - politička apstinencija / nepriznavanje monarhije / nepriznavanje Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca / nepriznavanje dinastije Karađorđević / nepriznavanje regenta Aleksandra / nepriznavanje Privremenoga narodnog predstavništva u Beogradu (1 bod) - prihvatanje ustava / prihvatanje monarhije, ulazak u vladu, kontrola radikala (1 bod) <p>ukupno 2 boda</p>	Alfa 53. str.; Meridijani 27.- 28. str.; ŠK 46.- 47.; 55.; 59.- 60. str.
6.	6. 1. Kongresna stranka, Indijski nacionalni kongres (1 bod)	Alfa 40. str.;

	6. 2. Mahatma Gandhi (1 bod) 6. 3. stav: negativan (1 bod) argument: priznati sve inačice odgovora koji sugeriraju: autor teksta osuđuje europske kolonizatore koji iskorištavaju indijski narod; autor teksta kritički ukazuje na to kako je indijski narod tisuće godina živio svojim životom i imao svoje običaje te da mu nisu potrebni „darovi“ europskoga kolonizatora (Velike Britanije) koji je sa sobom donio žandare i policiju kako bi lakše vladao. (1 bod) ukupno 2 boda	Meridijani 17. str.; ŠK 35. - 36. str.
7.	B (1 bod)	Alfa 36. str.; Meridijani 14. str.
8.	8. 1. Versajska mirovna konferencija / Mirovna konferencija u Parizu / Pariška mirovna konferencija (1 bod) 8. 2. priznati sve inačice odgovora koji sugeriraju: Mačka s ogrlicom <i>Mirovna konferencija</i> predstavlja sile pobjednice- Sjedinjene Američke Države, Veliku Britaniju i Italiju (1 bod) 8. 3. perspektiva: američka (1 bod) argument: priznati sve odgovore koji sugeriraju: prikazuje američku perspektivu jer Ameriku prikazuje kao onu na koju Njemačka, koja je već ranjena, računa da će je zaštititi od Francuske (druga mačka na kojoj piše Foch) koja je inzistirala da se Njemačka proglasi jedinim krivcem za 1. svjetski rat i da joj se nametnu velike reparacije. Također, Njemačka, ranjeni štakor, govori mački (na kojoj piše Mirovna konferencija) „Nemoj mi lagati!“ misleći na postavljene uvjete mira na koje je Njemačka trebala pristati. Karikatura je objavljena u američkim novinama 8. veljače 1919., u vrijeme održavanja mirovne konferencije, pa upućuje na vodeću ulogu Amerike na Versajskoj mirovnoj konferenciji i težnju ranjene Njemačke, koja moli za pomoć, da se zaštiti od osвете Francuske. Američki predsjednik Thomas Woodrow Wilson, za razliku od ostalih sila pobjednica, smatra da ne treba biti osvetoljubiv prema Njemačkoj, da Njemačku ne treba strogo kazniti jer da to nije dobro za buduće političke odnose u Europi i svijetu. (1 bod) ukupno 2 boda	Alfa 13.; 21. str.; Meridijani 9. - 10. str.; ŠK 11. - 13. str.
9.	9. 1. falangisti / fašistička Falanga (1 bod) 9. 2. uspostavljena diktatura Francisca Franca, svi odgovori koji sugeriraju uvođenje diktature (1 bod)	Alfa 38. str.; Meridijani 13. str.; ŠK 34. str.
10.	10. 1. Kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca (1 bod) 10. 2. Komunističkoj partiji Jugoslavije (1 bod)	Alfa 45.; 50.-51. str.; Meridijani 28. str.; ŠK 48.; 54.-55. str.
11.	11. 1. svjedoči o lošoj ekonomskoj situaciji, inflaciji u Weimarskoj Republici, svi odgovori koji sugeriraju inflaciju (1 bod) 11. 2. kratkoročna posljedica – zbog neplaćanja ratnih reparacija Francuska je zauzela Ruhr, Francusko zauzimanje Ruhra, svi odgovori koji sugeriraju zauzimanje Ruhra od strane Francuske (1 bod)	Alfa 22.; 34. str.; Meridijani 255. str.; ŠK 31.- 32.; 112. str.

	<p>argument: na karikaturi se vidi Johannes Gutenberg koji užasno promatra kako tiskarski stroj (koji je prikazan kao čudovište) tiska na tisuće novčanica koji su bezvrijedni papir (umjesto Biblije); vide se ljudske ruke, prikazane kao kostur i iscrpljene siromaštvom, koje pokušavaju ugrabiti što više novčanica. Gutenbergova rečenica „Nisam ovo želio“ sugerira da njegov izum nije trebao poslužiti za tiskanje novca i da je tisak pretvoren u glavni simbol ekonomske apokalipse, inflacije. (1 bod)</p> <p>dugoročna posljedica – uspon nacističke stranke, uspon Nationalsocijalističke radničke stranke, uspon Nationalsocijalističke njemačke radničke stranke, uspon NSDAP -a, svi odgovori koji sugeriraju uspon Hitlera i nacista (1 bod)</p> <p>ukupno 2 boda</p>	
12.	<p>12. 1. priznati sve odgovore koji sugeriraju: nakon što Velika Britanija i Francuska nisu spriječile njemačko pripajanje Austrije (<i>Anschluss</i>), Njemačka (Hitler) se okrenuo prema Sudetima u Čehoslovačkoj gdje je živjelo oko tri milijuna Nijemaca, koji su Versajskim ugovorom ostali izvan Njemačke. Misleći da će tako spriječiti rat, Francuska i Velika Britanija su na konferenciji u Münchenu u rujnu 1938. predali Sudete Njemačkoj. (1 bod)</p> <p>12. 2. politici popuštanja (1 bod)</p> <p>12. 3. stav je autora negativan (1 bod)</p> <p>argument: sve inačice koje upućuju da su na karikaturi prikazani Chamberlain i Daladier kao dadilje djeteta Adolfa Hitlera. Svojim riječima „Pst-hh! Sad će biti tih - možda!“ Chamberlain se obraća osobi iza sebe. Ta osoba predstavlja Francusku, odnosno francuskoga premijera Edouarda Daladiera. Chamberlain i Daladier gledaju dijete kojemu su dali bočicu hrane na kojoj piše Sudeti (bočica simbolizira Minhenski sporazum kojim su se Chamberlain i Daladier prepustili Sudete Hitleru nadajući se da će na ta način spriječiti izbijanje rata). Dijete je za sad mirno i spokojno spava u kolijevci. Chamberlain i Daladier nadaju se da dijete neće tražiti još hrane o čemu svjedoči rečenica <i>Dodatni ustupci</i>, odnosno, Chamberlain i Daladier boje se da će dijete, ako se probudi, htjeti još hrane (teritorija). Autor želi pokazati kako Chamberlain i Daladier, koji predstavljaju Europu, vjeruju da će prepuštajući Sudete Njemačkoj izbjeći rat. Međutim, autor karikature je skeptičan i ne vjeruje u politiku popuštanja jer se pored koljevkice mogu vidjeti vojnici što nagovješćuje rat onog trenutka kad dijete popije bočicu i bude još „gladno.“ (1 bod)</p> <p>ukupno 2 boda</p>	Alfa 34. - 37. str.; Meridijani 16. str.; ŠK 31.- 32.; 127.-128. str.
13.	<p>sve inačice odgovora koje upućuju na gospodarsko zaostajanje Hrvatske (1 bod)</p>	Alfa 75. str.; Meridijani 251. str. ŠK 119. str.
14.	<p>14. 1. Vladko Maček (1 bod)</p> <p>14. 2. nastala je / stvorena je Banovina Hrvatska (1 bod)</p> <p>14. 3. primarni izvor, svi odgovori koji sugeriraju da svjedok govori iz vlastita iskustva (1 bod)</p> <p>bodovanje: primarni (1 bod)</p>	Alfa 64.- 65. str.; Meridijani 34.-35. str.; ŠK 73.-76. str.

	argumentacija: svjedok govori iz vlastita iskustva / svi odgovori koji sugeriraju da svjedok govori iz vlastita iskustva (1 bod) ukupno 2 boda	
15.	B (1 bod)	Alfa 58. str.; Meridijani 33. str.; ŠK 67.- 68. str.
16.	<p>16. 1. predstavlja Sjedinjenje Američke Države / predstavlja Ameriku (1 bod) argument: sve inačice odgovora koje upućuju na: u naslonjaču sjedi Uncle Sam (Ujak Sam) koji je personifikacija američke vlade ili Sjedinjenih Američkih Država što se može zaključiti po izgledu osobe (uvijek je prikazan sa sijedom kosom i sijedom bradom) (1 bod) ukupno 2 boda</p> <p>16. 2. uzrok bolesti je Velika gospodarska kriza (1 bod)</p> <p>16. 3. stav autora je pozitivan (1 bod) argument: sve inačice odgovora koje upućuju na to da je na karikaturi prikazan američki predsjednik Franklin Delano Roosevelt kao liječnik koji Ujaku Samu (personifikacija Sjedinjenih Američkih Država) daje različite vrste „lijekova“ koji bi trebali pomoći u saniranju posljedica uvjetovanih gospodarskom krizom. Neki su od tih „lijekova“: Zakon o nacionalnom industrijskom oporavku, Zakon o poljoprivrednoj prilagodbi i Uprava za građevinske radove. Ujak Sam izgleda dobro nakon što je dobio lijekove. Ipak, američki predsjednik nosi torbu lijekova New Deal ako lijekovi, koji su već dani za oporavak, ne budu dovoljni. To se vidi iz rečenice: „Naravno, možda ćemo morati promijeniti lijekove ako ne postignemo rezultate“, kojom se obraća Kongresu želeći dati do znanja da već, u slučaju potrebe, ima pripremljena nova rješenja. (1 bod) ukupno 2 boda</p>	Alfa 67. – 70. str.; Meridijani 252. - 256. str.; ŠK 104.-109. str.
17.	<p>17. 1. sve inačice odgovora koje upućuju da je stav autora karikatura prema Ligi naroda: pozitivan u I. izvoru (1 bod) negativan u II. izvoru (1 bod) ukupno 2 boda</p> <p>17. 2. argumenti: - sve inačice odgovora koje upućuju na sljedeće: u I. izvoru autor karikature je prikazao bezbrižnu, veselu i nasmijanu djecu čije djetinjstvo čuva Liga naroda. Ujedno su ta djeca najzainteresiranija za Ligu naroda jer ona štiti mir i sprječava nove sukobe, ratove. U slučaju izbijanja novoga rata prikazana bi djeca bila dovoljno velika da ih se regrutira u vojsku, pa oni polažu nadu u Ligu koja treba čuvati mir. Karikatura je nastala 1919. u vrijeme nastanka Lige naroda, kad se vjerovalo da će Liga diplomatskim pregovorima i gospodarskim sankcijama, ako bude potrebno, spriječiti ratne sukobe. (1 bod) - sve inačice odgovora koje upućuju na sljedeće: u II.</p>	Alfa 16. – 17. str.; Meridijani 9.; 11.; 19. str.; ŠK 9.; 12. str.

	<p>izvoru autor karikature pokazuje negativan stav; karikatura je nastala u listopadu 1920. što ukazuje na vraćanje Amerike politici izolacionizma, odnosno ne miješanja Amerike u europske poslove. (1 bod)</p> <p>ukupno 2 boda</p>	
18.	<p>18. 1. Rapalski ugovor (1 bod)</p> <p>18. 2. perspektive:</p> <p>- I. izvor je pisan iz perspektive stanovnika Dalmacije / Splita koji izražavaju svoje nezadovoljstvo i žaljenje zbog gubitka Istre nakon potpisanoga ugovora; prihvatiti sve inačice odgovora koji se nalaze u povijesnome izvoru: sve ulice, kuće i trgovi su u crnini, barjaci na pola stijega, na prozorima izvješeni crni sagovi žalosti ... (1 bod)</p> <p>- II. izvor je pisan iz perspektive Talijana. Ministar vanjskih poslova <i>conte Sforza</i> izražava zadovoljstvo što je jadransko pitanje riješeno u korist Italije, što su dobili Istru; što je američka vlada pristala na rješenje jadranskoga pitanja tako da je Italija dobila Istru. (1 bod)</p> <p>ukupno 2 boda</p>	<p>Alfa 46. - 47. str.;</p> <p>Meridijani 38. str.;</p> <p>ŠK 51. -52. str.</p>
19.	<p>C (1 bod)</p>	<p>Alfa 53. str.;</p> <p>Meridijani 28. str.;</p> <p>ŠK 60. str.</p>
20.	<p>20. 1. atentat na zastupnike Hrvatske seljačke stranke u Narodnoj skupštini u Beogradu /atentat na hrvatske zastupnike u Narodnoj skupštini/ atentat na zastupnike Hrvatske seljačke stranke u Narodnoj skupštini u Beogradu 20. lipnja 1928. (1 bod)</p> <p>20. 2. Pavle Radić i Đuro Basariček (2 boda)</p> <p>20. 3. Seljačko- demokratska koalicija (1 bod)</p> <p>20. 4. uvođenje diktature /uvođenje šestosiječanjske diktature / uvođenje šestosiječanjske diktature/ uvođenje šestojanuarske diktature (1 bod)</p>	<p>Alfa 57.; 58. str;</p> <p>Meridijani 29. – 30. str.;</p> <p>ŠK 51.; 62.; 63. str.</p>
21.	<p>B (1 bod)</p>	<p>Alfa 14.; 37. str.;</p> <p>Meridijani 15. str.;</p> <p>ŠK 128. str.</p>
22.	<p>22. 1. sve inačice odgovora koje govori: o ubojstvima protivnika državnoga / vladajućega režima, o nasilju nad političkim protivnicima / o nasilju od strane kralja Aleksandra Karađorđevića i monarhije nad političarima iz oporbe (1 bod)</p> <p>argument: sve inačice odgovora koje upućuju na sljedeće: na plakatu je prikazana žena koja stoji nad križevima ubijenih političara: Šufflaya, Stjepana Radića, Pavla Radića, Basaričeka..., koji su ubijeni jer su bili protivnici kralja i monarhije; majka Hrvatica stoji nad grobovima svojih sinova: Šufflaya, Stjepana Radića, Pavla Radića, Basaričeka..., koji su ubijeni od strane kralja Aleksandra i monarhije (1 bod)</p> <p>ukupno 2 boda</p> <p>22. 2. sve inačice odgovora koje upućuju na: oružanu borbu i nasilno rušenje Kraljevine Jugoslavije te uspostavu</p>	<p>Alfa 57.; 60.; 61. str.;</p> <p>Meridijani 30.- 33. str.; .</p> <p>ŠK 62.; 66. - 68. str.</p>

	samostalne i neovisne hrvatske države (1 bod) 22. 3. sve inačice odgovora koje upućuju na sljedeće: ubojstvo hrvatskih političara u Narodnoj skupštini 1928.; nasilje u svakodnevnome životu; nasilje nad hrvatskim političarima; progoni hrvatskih političara (1 bod)	
23.	23. 1. brojevi: 1, 4 i 5 svaki točni odgovor nosi 1 bod (3 boda) 23. 2. Francuska (1 bod) 23. 3. 1920. (1 bod)	Alfa 20. str.; Meridijan 10.; 14. str.
24.	24. 1. broj: 18 (1 bod) 24. 2. naziv saveza: Osovina Rim- Berlin (1 bod) godina: 1936. (1 bod) ukupno 2 boda 24. 3. status slobodnoga grada / Slobodni grad Danzig (1 bod) pod upravom Lige naroda / Lige naroda (1 bod) ukupno 2 boda	Alfa 15. - 16.; 21. str.; Meridijan 12. str.; ŠK 12.; 22.; 128. str.
25.	25. 1. Kraljevina Jugoslavija (1 bod) 25. 2. Zakon o nazivu i podjeli Kraljevine na upravna područja (1 bod) 25. 3. Moravska Banovina (1 bod)	Alfa 58. str.; Meridijan 29.; 31. str.; ŠK 63.-64.; 76. str.

Literatura:

1. *Povijest 4* Udžbenik iz povijesti za četvrti razred gimnazije. ALFA. Zagreb. 2021. (1. izdanje) Tomislav Anić, Petar Bagarić, Nikica Barić, Ivan Brigović, Stipe Ledić, Tihana Magaš, Ante Nazor i Ivan Samardžija.
2. *Svijet prije nas Povijest 4* (Udžbenički komplet iz povijesti u četvrtom razredu gimnazije). Meridijani. Zagreb. 2021. Jakša Raguž, Dino Staničić, Hrvoje Petrić, Tomislav Brandolica, Nikola Cik, Hrvoje Gračanin, Suzana Pešorda i Ivana Štimac.
3. *Tragovi 4* Udžbenik povijesti u četvrtom razredu gimnazije. Školska knjiga. Zagreb. 2022. (2. izdanje) Krešimir Erdelja, Igor Stojaković.